

महानगरपालिका क्षेत्रात ध्वनी प्रदूषण (नियमन व नियंत्रण) नियम, २००० ची अंमलबजावणी करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
नगर विकास विभाग

शासन परिपत्रक क्रमांक: याचिका-२०१५/सं.क्र.८७८(२)/नवि-३४

शहीद भगतसिंग चौक, मदाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२.

दिनांक : ६ जुलै, २०१५.

वाचा -

- १) केंद्र शासनाच्या पर्यावरण मंत्रालयाचे ध्वनी प्रदूषण (नियमन व नियंत्रण) नियम, २०००, दिनांक १४ फेब्रुवारी, २०००.
- २) मा. उच्च न्यायालयातील जनहित याचिका १७३/२०१० मधील दि. १३ मार्च, २०१५ व दिनांक २४ जून, २०१५ रोजीचे आदेश
- ३) शासन निर्णय, नगर विकास विभाग क्रमांक संकिर्ण २००९/अनौ.सं.२२/प्र.क्र.११६/नवि-२० दिनांक १४ ऑक्टोबर, २००९
- ४) शासन परिपत्रक, नगर विकास विभाग क्रमांक याचिका-२०१५/सं.क्र. ८७८/नवि-३४ दिनांक ०१ जुलै, २००५
- ५) शासन परिपत्रक गृह विभाग क्रमांक डिआयएस ०९१०/प्र.क्र.४३४/वि.शा.१ ब, दिनांक ०१ जुलै, २०१५

प्रस्तावना -

ध्वनी प्रदूषण (नियमन व नियंत्रण) नियम, २००० ची अंमलबजावणी महानगरपालिका क्षेत्रात करण्याबाबत संदर्भीय क्रमांक ३ ते ५ येथील आदेशान्वये वेळोवेळी सूचना देण्यात आल्या आहेत. मा. उच्च न्यायालयाने जनहित याचिका क्रमांक १७३/२०१२ सोबत सिव्हिल अप्लिकेशन क्रमांक १२४/२०१४ मध्ये मा. उच्च न्यायालयाने दिनांक १३ मार्च, २०१५ व दिनांक २४ जून, २०१५ रोजी दिलेले आदेश विचारात घेता आणखी सविस्तर सूचना देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन परिपत्रक-

प्रस्तावनेत नमूद केलेल्या बाबींचा विचार करून संदर्भीय क्र. ३ ते ५ येथील आदेशान्वये दिलेल्या सूचनांच्या व्यतिरिक्त शासन पुढील प्रमाणे सूचना देत आहे:-

- (१) महानगरपालिकांनी ध्वनी प्रदूषण (नियमन व नियंत्रण) नियम, २००० नुसार घोषित केलेल्या “शांतता क्षेत्र (Silence Zone)” ना व्यापक प्रसिध्दी देण्यात यावी. सदर क्षेत्र शातांता क्षेत्र असल्याबाबत फलक योग्य जागी लावण्यात यावेत. या शांतता क्षेत्रांची माहिती सर्व वार्ड कार्यालयांमध्ये सर्व सामान्य नागरीकांना स्पष्टपणे दिसेल अशा पद्धतीने लावण्यात यावी. तसेच महानगरपालिकेच्या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात यावी.
- (२) राज्यातील सर्व महानगरपालिकांनी त्यांच्या क्षेत्रात ध्वनी प्रदूषण तक्रार निवारण प्रणाली प्रस्थापीत करावी. ज्यामध्ये तक्रार नोंदविण्यासाठी टोल फ्री क्रमांक, एस.एम.एस सुविधा, ई-मेल इत्यादी सुविधा उपलब्ध करून देण्यात याव्यात. या उपलब्ध करून दिलेल्या सुविधांना स्थानिक

पातळीवर व्यापक प्रसिध्दी देण्यात यावी. या तक्रार निवारण प्रणाली व कार्यपध्दतीबाबतची माहिती महानगरपालिकेच्या सर्व वार्ड कार्यालयांमध्ये सर्व सामान्य नागरीकांना स्पष्टपणे दिसेल अशा पध्दतीने लावण्यात यावी. ज्यामुळे सर्वसामान्य नागरीकांना तक्रार करणे सोपे होईल. निनावी तक्रारी प्राप्त झाल्यास त्याची नोंद घेऊन त्यावर कार्यवाही करण्यात यावी. प्राप्त होणाऱ्या तक्रारींची नोंद घेण्यासाठी एक नोंदवही ठेवून त्यामध्ये तक्रारीची व त्या तक्रारीवर करण्यात आलेल्या कार्यवाहीची नोंद घेण्यात यावी. ध्वनी प्रदुषण नियमांच्या उल्लंघनाबाबत प्राप्त झालेल्या सर्व तक्रारी संबंधित सक्षम प्राधिकरणाकडे कार्यवाहीसाठी पाठविण्यात याव्यात.

०२. महानगरपालिकांनी उपरोक्त सूचनांचे व मा. उच्च न्यायालयाने या प्रकरणी दिनांक १३ मार्च, २०१५ व दिनांक २४ जून, २०१५ मध्ये दिलेल्या आदेशांचे पालन करावे व यासंदर्भात केलेल्या कार्यवाहीचा अहवाल मा. न्यायालयास व शासनास सादर करण्यात यावा.

०३. सदर शासन परिपत्रक महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१५०७०७११०७३२७३२५ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सुधाकर झा. बोबडे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. मा.राज्यपाल यांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
३. मा. मंत्री, यांचे खाजगी सचिव (सर्व). मंत्रालय, मुंबई.
४. मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, (सर्व) मंत्रालय, मुंबई.
५. मा. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
६. अप्पर मुख्य सचिव, गृह विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
७. अप्पर मुख्य सचिव, पर्यावरण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
८. पोलिस महासंचालक, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
९. प्रधान सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १०.सर्व विभागांचे अ.मु.स. / प्र.स. / सचिव, मंत्रालय, मुंबई
- ११.आयुक्त तथा संचालक, नगर परिषद प्रशासन संचालनालय, वरली, मुंबई.
- १२.सर्व विभागीय आयुक्त.
- १३.आयुक्त, सर्व महानगरपालिका.
- १४.सर्व जिल्हाधिकारी.
- १५.सदस्य सचिव, महाराष्ट्र प्रदुषण नियंत्रण मंडळ, मुंबई
- १६.निवडनस्ती (नवि-३४).